

Veileder for informasjonsmedarbeidere

Arrangerte ekteskap er utbredt i hele Europa. I boken *Arrangerte ekteskap og tvangsekteskap i Norden* skriver Anja Bredal at i Danmark har 95 prosent av innvandrerne fra Tyrkia giftet seg med en med samme nasjonale bakgrunn. De tilsvarende tallene er 90 prosent for pakistanere og 70 prosent for jugoslaver. Omlag 50 prosent av tyrkerne og 75 prosent av pakistanerne i Danmark er gift med barn av foreldrenes slektninger eller bekjente.

Vi vet lite om de arrangerte ekteskapene er tvangsekteskap eller frivillig. Den oversikten som finnes er mest basert på enkelttilfeller. Oslo Røde Kors Internasjonale Senter (ORKIS) driver en informasjonstelefon for ungdom som trues eller utsettes for tvangsekteskap. En statistikk for de ti første månedene i 2002 viser at nesten 570 ungdommer kontaktet denne telefonen. Det er vanskelig å tolke dette tallet, likevel blir det hevdet at bak hvert tilfelle av tvangsgifte ligger det mørketall.

Undervisningsopplegget i tvangsekteskap består av en veileder til informasjonsmedarbeideren og et skriv til beboerne. Formålet med undervisningsopplegget er at vi ønsker å informere om lover og regler knyttet til tvangsekteskap, og gi kunnskap om ulike hjelpetiltak og instanser som de unge kan kontakte dersom de står i fare for å bli tvangsgiftet. Vi ønsker å gi klare signaler om at det norske samfunn ikke aksepterer tvangsekteskap. Samtidig håper vi at arbeid med dette temaet kan være et middel til å øke dialogen mellom foreldre og barn. Målet er å engasjere beboerne, sette i gang diskusjoner og således bidra til en endring av denne ekteskapspraksisen.

I veilederen har vi lagt vekt på å være forklarende og vise noe av problematikken rundt tvangsekteskap og arrangerte ekteskap. Hensikten har vært å gi informasjonsmedarbeideren kunnskaper som kan være til hjelp i arbeid med dette temaet. I tillegg har vi forsøkt å gi noen innspill til hvilke pedagogiske virkemidler som kan benyttes i dette arbeidet.

Åpenhet, toleranse og vidsyn er viktige stikkord for arbeid med temaet mens prosess er den grunnleggende arbeidsmetoden. Vi håper og tror at innhenting av informasjon, å dele erfaring og kulturforståelse vil være med å skape en prosess og læring. Å få til dette, som informasjonsmedarbeider, vil være din store utfordring.

Et skille

Det er viktig å skille mellom et ekteskap som er arrangert og et som er gjennomført under tvang. Riktignok kan overgangen mellom disse være glidende, og grensen må derfor ofte trekkes konkret i hver enkel sak.

Arrangert ekteskap

De unge i Norge i dag gjør sine valg, som oftest uavhengig av hva foreldrene mener om valget, men slik har det ikke alltid vært. Arrangerte ekteskap forekom svært ofte. Tidligere giftet folk seg som oftest med en av samme bakgrunn. En gutt fra en rikere familie, med respekt for seg selv og familien, giftet seg ikke med en fattig jente.

Dette står i stor kontrast til det vanlige i dag at de unge velger en livsledsager primært av følelser som karakteriseres som kjærlighet. Mange unge i minoritetsgrupper aksepterer råd, veiledning og aktiv deltagelse fra sine foreldre i valg av ektefelle. Dette blir karakterisert som arrangert ekteskap.

Noen ungdommer ønsker å samarbeide med foreldrene om å finne en partner eller å finne sin ektefelle på egenhand. Mange sier ja til en såkalt betinget aksept av arrangerte ekteskap, men ønsker å treffe og bli kjent med kandidaten på forhånd. De unge tar avstand fra foreldrenes ensidige beslutninger, og vil selv påvirke utvelgelsen. Fremfor alt vil de ha rett til å avvise eller akseptere en ektefelle.

Forsker Anja Bredal minner om at romantisk kjærlighet anses ofte som en trussel mot den sosiale orden som det arrangerte ekteskap er en del av og bidrar til å vedlikeholde, men dette utelukker ikke at ektefellene i et arrangert ekteskap er forelsket i hverandre eller blir glade i hverandre etter hvert.

Tvangsekteskap

Med tvangsekteskap mener vi at gutten, jenta eller begge, ikke har hatt mulighet til å nekte ekteskapsinngåelsen.

Tvangsekteskap er et overgrep mot et menneskes rett til selv å velge ektemake. Tvang dreier seg ikke bare om tilfeller der foreldrene bruker vold eller trusler for å få de unge til å gifte seg, men også der de unge ikke tør å opponere mot foreldrene. Det kan være en glidende overgang mellom et arrangert ekteskap og et tvangsekteskap. De unges opplevelse av ekteskapsinngåelsen må derfor være avgjørende.

Regjeringen slår fast at fysisk eller psykisk tvang ikke skal brukes for å få folk til å gifte seg. Foreldrene kan foreslå ekteskap, men bare så lenge de unge har mulighet til å si ja eller nei til familiens ekteskapskandidat.

Det er umulig å anslå omfanget av tvangsekteskap i Norge siden myndighetene mangler rapporter om slike overgrep. Men opplysninger fra for eksempel krisesentrene og barnevernet viser at tvangsekteskap først og fremst foregår i minoritetsgrupper. Det er ikke knyttet til spesielle religiøse miljøer, og det skjer også i lite religiøse miljøer. Forskere understreker at tvangsekteskap ikke er et utbredt fenomen, men finner det naturlig å anta at det finnes mørketall bak de saker som når hjelpeapparatet.

Årsaker til tvangsgifte

Asylsøkere og flyktninger har ulike bakgrunn og kultur. Det er derfor vanskelig å peke på én årsak til at foreldre utsetter de unge for sterkt giftepress eller tvinger dem inn i et ekteskap de ikke ønsker.

Tvangsekteskap handler om tradisjoner, forpliktelser overfor slektninger i hjemlandet, ekteskapsskikk og generasjonskonflikter i en del familier. Men det handler også om å ta vare på jentas uskyld, dyd og ærbarhet, farens anseelse og familiens ære. Blant en del innvandrere er det nokså vanlig at foreldrene har en aktiv rolle i barnas planer for ekteskap. En del voksne mener at et ekteskap er en så viktig sak at avgjørelsen ikke kan overlates til følelsesmessig ustabile tenåringer.

I mange innvandrerfamilier blir mannen sett på som familiens overhode. Han har autoritet, noe som legitimerer hans rett til å bestemme over kvinner, barn og yngre mannlige slektninger. Familiens overhode kan være far, bestefar eller en annen mann i familien – alder har stor betydning. I noen familier vil foreldrene også se det som naturlig å velge ektefelle til barna. Dette begrunnes med at foreldrene har mer erfaring og derfor er best egnet til å vurdere hva

som er bra for barna. Noen mener også at der barna velger selv, er det større fare for at ekteskapet vil ende med skilsmisse.

Dersom barna er unge, kan det være vanskelig for dem å sette seg opp mot foreldrene. For barna er lydighet og respekt overfor eldre sentrale verdier. En vektlegging av autoriteter og mannen som familiens overhode er noe man finner innen mange religioner og etniske grupperinger. Praktiseringen av dette varierer imidlertid sterkt både mellom gruppene og innad i en gruppe.

Skolegang, utdanning og uteliv er blant forhold som kan skape konflikter mellom generasjonene. De fleste unge velger å innordne seg og akseptere foreldrenes autoritet. Ved uenighet er det ikke uvanlig at foreldrene appellerer til datterens eller sønnens plikt til å vise foreldrene respekt. For å unngå at foreldrene eller slekten får problemer, velger derfor mange å innordne seg de voksnes vilje. De som opponerer mot foreldrene og ikke aksepterer deres valg, kan bli utsatt for trusler og sterkt psykisk press. I noen tilfeller forsøker foreldrene å løse slike konflikter, som vi liker å kalle generasjonskonflikter, med å presse den unge til å gifte seg. En del foreldre tror at et ekteskap vil løse de unges ”problemer”. Ungdom som finner seg en kjæreste, begynner å gå på diskotek eller blir ”for norske”, kan bli tvunget til å gifte seg eller bli sendt tilbake til hjemlandet.

Asylsøkere og flyktninger fortsetter å være en del av lokalsamfunnet i hjemlandet selv om de lever hele livet her. Forpliktelsene til hjemlandet forsvinner ikke med at de bor i Norge. I noen miljøer er det en tradisjon å gifte seg med en slektning. Et ekteskap med en bosatt i Norge er ettertraktet fordi det vil gi grunnlag for oppholdstillatelse. Noen unge og deres foreldre kan bli utsatt for tvang eller sterkt giftepress fra slektninger i hjemlandet som ønsker oppholdstillatelse for en sønn eller datter. Forpliktelser overfor slekten kan gjøre det vanskelig for noen å si nei til ekteskap, og foreldrene lar i noen tilfeller hensynet til slektninger i hjemlandet gå foran den unges ønske om selv å velge ektefelle.

Livet i eksil kan gjøre mange mer konservative enn de ville vært om de hadde bodd i hjemlandet. De fremhever gamle tradisjoner og levemåter, og får ikke med seg forandringene som skjer i hjemlandet. De danner sosiale nettverk der de kan dyrke hjemlandets kultur og tradisjoner. Dette kan hjelpe dem til å overleve i det nye samfunnet, men det kan også hindre medlemmer av gruppen i å integreres fullt ut i det nye samfunnet.

Foreldre som verken kan norsk eller omgås nordmenn, er skeptiske og frykter mye i det norske samfunnet. De vil ikke at barna skal ha kontakt med nordmenn, gifte seg med en norsk eller at de skal bli som norsk, frisinnet og løssluppen ungdom.

Jentenes ærbarhet er et argument for å få dem tidlig gift. Flere foreldre mener at jentene blir utsatt for større seksuelle fristelser i Norge, og fedrene synes derfor det er viktig å gifte bort døtrene tidlig slik at ansvaret for datteren blir overført til ektemaken. Kontrollen henger nøye sammen med at det ikke må herske tvil om en pikes ærbarhet og adferd. Tvil kan få konsekvenser både for henne og resten av familien. Jentene skal være jomfru når de gifter seg og forbli ærbare etter at ekteskapet er inngått. En jente som ikke er uskyldig når hun gifter seg, kan bli utstøtt av både familien og lokalsamfunnet - i verste fall kan hun bli drept. Faktisk er verdien av å være jomfru så høyt verdsatt at seksuelt erfarne jenter har fått laget seg ny jomfruhinne før de gifter seg.

Lover og konvensjoner

Flere av prinsippene i FNs barnekonvensjon er relevante i forbindelse med tiltak for å forhindre tvangsekteskap:

- Barnets rett til å bli hørt
- Barnets beste

Ungdom som står i fare for å bli tvangsgiftet, trenger hjelp. Noe av hjelpen kan hentes fra lovverket.

Den norske lov fastslår:

- Det er forbudt å tvinge noen til å gifte seg. Et tvangsekteskap kan derfor gjøres ugyldig.
- Den som tvinger noen inn i et ekteskap, kan risikere bøter eller fengselsstraff opp til tre år.
- Det er ulovlig å ta med seg barna til hjemlandet eller andre land for å tvinge dem til å gifte seg der.

I tillegg står det i FNs ekteskapskonvensjon at ekteskap bare kan inngås lovlig der begge parter sier ja til ekteskapet på et fritt og selvstendig grunnlag.

Dersom tvangsekteskapet blir oppløst, får mor alene foreldreansvaret for eventuelle barn.

Offentlige etaters ansvar

Etter at Sara og Tony rømte, fikk de hjelp og støtte fra offentlige etater som for eksempel politi og sosialkontortjenesten. De ulike etatenes ansvar og oppgaver bestemmes av blant annet lover, forskrifter og lokal organisering. Hvem kan Sara og Tony kontakte for å få hjelp?

Hovedprinsipp

Enhver offentlig ansatt som møter ungdom som trues med eller utsettes for tvangsekteskap, plikter å hjelpe og støtte. Det kan innebære å innhente mer informasjon, sette i verk tiltak eller å henvise til en annen instans.

Skole- og undervisningstjenesten

Skolen har et omfattende ansvar overfor all ungdom. Dette gjelder både for å formidle kunnskaper og å legge til rette for utvikling og vekst. Ofte er skolens ansatte de første som er i kontakt med ungdom som står overfor tvangsekteskap eller frykter å måtte gifte seg mot sin vilje. Det er viktig å reagere tidlig på slike signaler og hjelpe den unge. Skolen bør være spesielt oppmerksom når det søkes om permisjon for ungdom som skal reise til foreldrenes hjemland. Samtidig bør en ha i minne at reisemål i Europa som for eksempel Tyskland, bare kan være den første stoppen på veien mot det som kan ende med et tvangsekteskap. Det er ikke lov å ta barn ut av skolen i mer enn to uker.

Helsesøstertjenesten

Helsesøstertjenesten får kontakt med all ungdom gjennom helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom. Tjenesten omfatter både helseundersøkelser og veiledning overfor grupper og enkeltpersoner. Temaer som seksualitet, samliv og ekteskap har en naturlig plass i denne sammenhengen og kan være et naturlig startpunkt for helsesøstertjenestens arbeid med ungdom som trues med eller utsettes for tvangsekteskap.

Barneverntjenesten

Barnevernet har ansvar for å gi barn og ungdom under 18 år nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. I situasjoner med mistanke om tvang og overgrep, har barnevernet en særlig plikt til å beskytte. Barneverntjenesten kan handle på eget initiativ og etter melding fra andre. I visse situasjoner har offentlige ansatte meldeplikt til barnevernet. Barnevernet skal i første omgang undersøke om det er nødvendig å gå videre med en mer omfattende undersøkelse av saken. Loven setter klare krav til rask behandling, og de fleste meldinger behandles innen en uke. Barneverntjenestens tiltak og tjenester spenner over et bredt spekter fra frivillige hjelpetiltak til akuttberedskap og omsorgstiltak. I akutte situasjoner kan barnevernet overta omsorgen for et barn.

Sosialtjenesten

Kommunene skal gjennom sosialtjenesten fremme økonomisk og sosial trygghet, bedre levekårene for vanskeligstilte og bidra til økt likeverd og likestilling. I tillegg skal tjenesten forebygge sosiale problemer og medvirke til at sosiale hensyn blir ivaretatt av andre i den offentlige forvaltningen. Sosialtjenesten kan gi råd og veilede. Den spiller også en rolle både i å tilrettelegge og koordinere hjelp til ungdom over 18 år. Samtidig kan sosialtjenesten trekke inn eller henvise til andre offentlige tjenester i tillegg til å gi økonomisk sosialhjelp til husleie og livsopphold for ungdom som bryter med familien.

Politi og lensmannsetat

Å anmelde sine foreldre til politiet, er noe de færreste ønsker. En anmeldelse vil gjøre det vanskeligere å forsone foreldre og barn. De aller fleste ønsker å ha god kontakt med familien. I noen tilfeller vil det imidlertid være naturlig å anmelde en sak til politiet. Det gjelder særlig i tilfeller hvor ungdom er utsatt for grov fysisk eller psykisk mishandling.

Politiet kan ha to roller i denne sammenhengen. Den ene gjelder anmeldelse/straffeforfølgelse for tvangsgifte, og det andre er behovet for politiets assistanse når det gjelder sikkerhet og beskyttelse. Det andre er ikke avhengig av det første. Noen ganger kan politiet benyttes uten at foreldrene er anmeldt.

Offentlig ansatte kan henvende seg direkte til politiet eller lensmannskontoret, men når ungdommen er yngre enn 18 år, går saken via barneverntjenesten.

Saker hvor det er snakk om grov mishandling, vil gi grunnlag for fengselsstraff. Det betyr at ungdommen selv ikke trenger å anmelde forholdet for at sakene skal etterforskes og eventuelt følges opp i rettssystemet.

Bestemmelsen om såkalt betinget offentlig påtale vil ha liten verdi i tilfeller der ungdom over 18 år ikke ønsker å anmelde for eksempel en voldelig handling. De fleste vil naturlig nok vegre seg fra å anmelde sine egne foreldre. Selv i ekstreme tilfeller med drapstrusler fra egen familie vil mange føle en sterk lojalitet, og derfor må slike saker behandles med mye varsomhet og forstand.

Utenrikstjenesten

Utenrikstjenestens hovedoppgave er blant annet å gi nordmenn råd, hjelp og beskyttelse overfor utenlandske myndigheter, personer og institusjoner. Stasjonene kontaktes ofte i forbindelse med tvangsekteskap. Utenrikstjenesten kontaktes når en ny eller potensiell ektefelle søker om visum til Norge. Ambassadene kan da få henvendelse om ikke å utstede

visum til vedkommende. Det er ingen rettighet å få innvilget visum for familiegjengenforening når det påvises at ekteskapet er inngått under tvang.

Noen ambassader har rutinemessig intervjuer med begge parter i forhold til om et ekteskap er frivillig, såfremt begge parter befinner seg der. Dersom den ene parten er i Norge, kan Utlendingsdirektoratet (UDI) gjennomføre intervjuet av denne. I tvilstilfeller avgjør UDI vedtaket. Ambassadene kan bare innvilge visum, mens UDI avgjør søknaden om oppholdstillatelse.

Når en norsk statsborger står overfor tvangsgifte i et annet land, må forholdet anmeldes enten i Norge eller til ambassaden før en utenriksstasjon vil undersøke den.

Bare norske statsborgere får hjelp fra norsk utenrikstjeneste, og dobbelt statsborgerskap kan begrense bistanden.

Pedagogikk

Tvangsekteskap kan være et utfordrende tema å informere om. Informasjonsmedarbeideren skal formidle myndighetenes standpunkt og norske lover, og samtidig opptre med respekt overfor beboernes kulturelle bakgrunn. Beboerne forstår ikke alltid hvem som skal behandle asylsøknaden, og kan være redd for at det de sier vil påvirke søknaden.

I tillegg er det forhold ved deres livssituasjon som kan påvirke konsentrasjon og motivasjon. Asylsøkeres livssituasjon er preget av usikkerhet. Uvissheten om utfallet på asylsøknaden og den lange ventetiden kan være en stor påkjenning. Denne "ventetiden" påvirker også deres evne til å lære og ta inn informasjon.

Gruppesammensetning er også noe det er viktig å tenke på når man skal informere. Mennesker i mottak har ulike bakgrunn. Den kan variere fra mennesker med mange år med universitetsstudier til analfabeter som verken kan lese eller skrive. Med en så ulike brukermasse, er det ekstra viktig at informasjonsopplegget blir variert og tilpasses beboerne.

Under følger noen forslag til pedagogiske metoder man kan benytte når man skal lage et informasjonsopplegg for beboerne. Et opplegg bestående av en blanding av bildebruk, rollespill, samtaler, diskusjoner, ekskursjoner til offentlige etater og møter med lokalbefolkning vil stimulere flere sanser, og slik være et viktig verktøy i et informasjons- eller undervisningsopplegg. Her må informasjonsmedarbeideren velge det som passer for den gruppen eller beboeren som skal informeres.

Tvangsekteskap er et følelsesladet tema. Ulike metoder som ekskursjoner, rollespill og dans kan være med å ufarliggjøre temaet og løse opp hemninger. Å bruke både musikk, dans og matlaging som deler av opplegget vil berike alle og påvirke kvaliteten på opplegget.

Ekskursjon:

Ekskursjon som metode er med på å konkretisere et tema, og det lar beboerne møte folk i deres rette element (for eksempel på en arbeidsplass, i en skole). Fordelen med metoden er at beboerne får bruke flere sanser, de får møte folk i tillegg til muligheten til å skifte miljø. Miljøskifte er alltid en spore til å stimulere nysgjerrighet og læring.

- Besøk et kriesenter eller et offentlig kontor.

Rollespill:

Rollespill er en fin metode for å ufarliggjøre et følelsesladet tema. Det åpner for frihet til å la skuespilleren både tolke og selv sette grenser. Ikke alle vil føle seg vel med å være i rollen, å spille en rolle og ta andres roller, men metoden øker muligheten for å få frem flere sider av et tema. Et rollespill i denne sammenheng kan også være basert på at de ulike karakterene i en familie som mor, far og barn fordeles mellom beboerne.

- En mulighet er at informasjonsmedarbeider fordeler roller og forteller hvordan rollene skal være, for eksempel vil far la barnet få bestemme mens mor er opptatt av at tradisjonene fra hjemlandet skal følges. Samtidig er barna opptatt av å gifte seg med en av kjærlighet, men de ønsker samtidig å vise respekt for de voksne.
- Bruk rollespill til å beskrive/få frem de tradisjonelle kjønnsrollene i hjemlandet og i Norge.

Dans:

Dans er et internasjonalt språk uten landegrenser. Det gir fysisk og psykisk utfoldelse, åpner for bevegelse, eksperimentering med samspill, nærhet og avstand. Det kan gi trygghet, utfordring samtidig som dans gir beboerne mulighet til å vise frem noe de er stolt over. Dans representerer røtter og tradisjon.

- Inviter en norsk folkedansgruppe som kan lære bort en norsk folkedans. Det kan gjerne være en polonese. Dette åpner for at hvert land kan lære bort en (bryllups)dans fra sitt hjemland.

Matlaging/festaften:

Et festmåltid med bryllupsmat vil krydre og engasjere samtlige. La en lørdag bli en festdag/aften med sang, musikk, dans og god mat.

Collage:

Når ikke ord blir gode nok, kan bilder gjøre samme nytten. La beboerne få lage hver sin collage ved hjelp av ukeblader, aviser, reklamebrosjyrer, reisekataloger, egne tegninger til å uttrykke deres syn på ekteskap, ungdom og familier. Dersom lærer gjør det samme, gir det muligheter til å sammenligne bildene.

Video/foto:

- La ungdomsklubben bli motiv både for videoopptak og fotografering. Dette kan bli utgangspunkt for diskusjoner og samtaler.
- Bruk videokamera til å intervju for eksempel prest, bygdefolk og ordfører om for eksempel tvangsekteskap, ungdommens frihet eller kjærlighet.

Spørsmålene kan diskuteres i grupper, og oppsummeres i plenum. Det kan også være nyttig å notere stikkord på tavlen.

Hjelpetiltak

Informasjonstelefon om tvangsekteskap (ORKIS), 815 55 201

Oslo Røde Kors Internasjonale Senters (ORKIS) informasjonstelefon er et tilbud for ungdom som føler seg utsatt for tvang ved inngåelse av ekteskap, men også et tilbud til ungdom som ønsker å hjelpe venner, skolekamerater eller andre bekjente som er i en vanskelig situasjon. Man kan være anonym, og alle som jobber i informasjonstelefonen har taushetsplikt.

Telefonen er åpen mandag til fredag mellom klokka 09.00 og 18.00. Telefonen drives av Oslo Røde Kors.

Besøksadresse:

Christian Kroghsgate 15

0186 Oslo

Telefon 21 02 32 21

21 02 32 23

Kriseberedskap i Drammen

Kriseberedskap i Drammen i samarbeid med Røde Kors, åpent mandag til fredag, klokken 09.00 – 16.00.

Tollbugt. 52,

3044 Drammen

Telefon: 32 21 80 52

Mobiltelefon: 95 94 70 72

Internasjonalt Hus i Stavanger

Stiftelsen Internasjonalt Hus i Stavanger skal etablere kriseberedskap for ungdom i Stavangerområdet, åpent mandag – fredag, klokken 09.00 – 15.00.

Sandvikv. 13,

4016 Stavanger

Telefon: 51 90 54 00

Mobiltelefon: 90 62 06 50

For informasjon om andre prosjekter kontakt Utlendingsdirektoratet/Integreringsavdelingen på telefon 23 35 15 00.

Organisasjoner:

Norsk Kriesesenterforbund (NOK)

NOK er en sammenslutning av kriesesentre som har følgende mål:

- Hjelp til kvinner og barn i mishandlings- og kriesesituasjoner
- Synliggjøre og bekjempe den privat volden
- Kan kontaktes for å få telefonnummer og adresse til nærmeste kriesesenter

Norsk Kriesesenterforbund (NOK)

Langbakken 9,

1430 Ås

Telefon 64 97 23 06

Organisasjon for selvhjelp for innvandrere og flyktninger

Dette er en frivillig og uavhengig organisasjon. Organisasjonen informerer, henviser til rette instans og hjelper med problemløsning. Målsettingen er å hjelpe nye borgere til å finne frem i det norske samfunnet og tilegne seg nok informasjon til å løse egne problemer. Selvhjelp har medarbeidere med forskjellig kultur- og språkbakgrunn.

Organisasjonen har kontor i Oslo, Kristiansand, Ålesund, Trondheim og Tromsø.

Organisasjon for selvhjelp for innvandrere og flyktninger

Langes gate 1,

0165 Oslo

Telefon 22 11 10 17/85

e-post: siof@online.no

MIRA Ressurssenter for innvandrere- og flyktningkvinner

Mira-Senteret kan gi råd og veiledning i en krisesituasjon og kan kontaktes i forbindelse med ekteskap og skilsmisse.

MIRA-Senteret

Hausmannsgt. 27

Postboks 1749 Vika

N-0121 Oslo

Telefon 22 11 69 20

E-post: post@mirasenteret.no

Internett: www.mirasenteret.no

Minhaj Ungdom

Muslimsk organisasjon som vil være brobygger mellom ungdomskulturer, og arbeider aktivt mot tvangsekteskap.

Enebakkv. 36B

0657 Oslo

Telefon 22 19 19 83 / 906 13 027 (Leder: Faiz Alam)

Minhaj Kvinneforum

Muslimsk organisasjon som konsentrerer seg om blant annet kvinnespørsmål og arbeider aktivt mot tvangsekteskap.

Nasim Khaliq

Vestlisvingen 100,

0969 Oslo

Mobil telefon: 98 84 14 67

Materiell i forbindelse med tvangsekteskap:

Handlingsplan mot tvangsekteskap.

Oslo: Barne- og familiedepartementet, 1998. Q-0980/2

Sluttrapport fra seminaret TVANGSEKTESKAP, Quality Ambassadeur Hotell Drammen, 20.-21. april 1998.

Oslo: Barne- og familiedepartementet 2001, Q-1019B

Syn på ekteskap blant hinduer, buddhister, sikher, muslimer og kristne. Utarbeidet av Berit Thorbjørnsrud.

Oslo: Barne- og familiedepartementet 2001, Q-1020B

Tvangsekteskap – en utfordring for deg som er ansatt i det offentlige.

Oslo: Barne- og familiedepartementet 2001, Q-1021B

Tvangsekteskap. Informasjon til foreldre.

Oslo: Barne- og familiedepartementet 2001, Q-1022B

Tvangsekteskap. Informasjonskort til ungdom.

Oslo: Barne- og familiedepartementet 2001, Q-1026B

Lover og konvensjoner relatert til tvangsekteskap.

Oslo: Barne- og familiedepartementet 2001, Q-1027B

Systematisering av erfaringer fra arbeid mot tvangsekteskap. Utarbeidet av Camilla Kayed.

Oslo: Barne- og familiedepartementet 2001, Q1023B

Tiltak mot tvangsekteskap – veileder for offentlige ansatte i møte med ungdom som trues med eller utsettes for tvangsekteskap. Utarbeidet av Per Øyvind Bastøe.

Oslo: Barne- og familiedepartementet 2001, Q-1025B

Hva vet du om meg? Video. Utarbeidet av Cliff A. Moustache, Nordic Black Theatre og Tanvis Ul Hassan, Kreativ Media Produksjon.

Oslo: Barne- og familiedepartementet 2001. Q-1024B

Litteraturliste:

Bredal, Anja 1998 *Arrangerte ekteskap og tvangsekteskap blant ungdom med innvandrerbakgrunn*

Oslo: Kompetansesenter for likestilling

Bredal, Anja 1999 *Arrangerte ekteskap og tvangsekteskap i Norden.* Tema Nord 1999:604.

København: Nordisk Ministerråd

Fangen, Katrine 2002 *Tvangsekteskap En evaluering av mottiltakene*

Oslo: Forskningsstiftelsen Fafo 2002-11-04

Storhaug, Hege 2000 *Tvangsekteskap En kriseguide*

Oslo: Selvhjelp for innvandrere og flyktninger